

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 4. decembra 2019

Fiskalno upravljanje v EU: po besedah revizorjev je treba zahteve za države članice dodatno okrepiti in bolje spremljati

Glede na ugotovitve v novem poročilu Evropskega računskega sodišča mora EU dodatno okrepiti svoje pravne zahteve za nacionalne proračunske okvire in bolje spremljati to, kako jih države članice izvajajo v praksi. Te zahteve so v več pogledih manj stroge kot mednarodni standardi in Evropska komisija ima do zdaj malo informacij o tem, ali jih države ustrezno izvajajo. Revizorji opozarjajo tudi na tveganje nekonsistentnosti med ocenami Komisije in neodvisnih fiskalnih institucij o skladnosti držav s fiskalnimi pravili EU ter na omejeno uspešnost Evropskega fiskalnega odbora, ker ni popolnoma neodvisen od Komisije.

Komisija si je za odpravo temeljnih vzrokov finančne krize in izboljšanje fiskalnega upravljanja predvsem v euroobmočju prizadevala fiskalni okvir EU dopolniti z zavezujočimi določbami na nacionalni ravni. Med drugim je od držav članic zahtevala, da vzpostavijo neodvisne fiskalne institucije, nacionalna fiskalna pravila in večletne proračunske okvire. Revizorji so preučili, ali so se nacionalni proračunski okviri zaradi zahtev EU okrepili in ali je Komisija ocenila, kako jih države članice izvajajo.

„Zakonodajni ukrepi EU so spodbudili okrepitev izvajanja nacionalnih fiskalnih politik v državah članicah,“ je povedal Mihails Kozlovs, član Evropskega računskega sodišča, ki je pristojen za to poročilo. „Toda pravni okvir EU, ki ureja nacionalne proračunske okvire, je razdrobljen in mogoče bi ga bilo izboljšati.“

Število nacionalnih fiskalnih pravil in neodvisnih fiskalnih institucij se je znatno povečalo po začetku veljavnosti prve direktive EU leta 2011, v kateri so bile določene minimalne zahteve za proračunske okvire držav članic. Toda revizorji so ugotovili, da več zahtev ne dosega standardov in najboljših praks, ki sta jih določila MDS in OECD, zlasti v zvezi s srednjeročnimi proračunskimi okviri in neodvisnimi fiskalnimi institucijami držav članic. Če bo nova direktiva EU, ki je bila predlagana leta 2017, odobrena, bodo mnoge slabosti odpravljene, vendar ne vse. Eden od primerov, ki so jih poudarili revizorji, je popravljalni mehanizem, saj je opredelitev okoliščin, v katerih se mehanizem aktivira, še vedno nejasna.

Komisija je imela zaradi več razlogov, vendar tudi zaradi dejavnikov, na katere nima vpliva, zamude pri preverjanju skladnosti nacionalne zakonodaje z zahtevami EU. Poleg tega Komisija še

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ni ocenila, kako države članice dejansko izvajajo te zahteve, ali pa je to ocenila prezgodaj, zato ocene niso smiselne, po besedah revizorjev pa je zato njihova informativna vrednost omejena. Komisija se zdaj pri spremljanju zanaša na informacije, ki jih zagotovijo države članice in ki so večinoma osredotočene na institucionalno zasnovo, ne pa na dejansko delovanje proračunskih okvirov.

Neodvisne fiskalne institucije preverjajo skladnost svojih držav z nacionalnimi fiskalnimi pravili, nekatere pa preverjajo tudi skladnost s fiskalnimi pravili EU. V nekaterih od primerov, v katerih so skladnost s fiskalnimi pravili EU ocenile neodvisne fiskalne institucije in Komisija, so se njihovi zaključki razlikovali. Eden od razlogov za to je, da Komisija lahko uporabi diskrecijsko pravico in „izredne okoliščine“ sprejme kot utemeljitev za zmanjšanje zahtev za prilagoditev za države, ki še niso dosegle svojih srednjeročnih proračunskih ciljev.

V poročilu je poudarjeno, da je bila ustanovitev Evropskega fiskalnega odbora – ki ocenjuje fiskalni okvir EU in to, ali je fiskalna naravnost na ravni euroobmočja in nacionalni ravni ustrezna – dober korak. Vendar je mogoče njegovo vlogo in neodvisnost še izboljšati. Odbor je zdaj svetovalni organ Komisije, za katero načelo „upoštevaj ali pojasni“ ni zavezujoče in ki ji ni treba upoštevati predlogov in priporočil odbora, za to pa ji tudi ni treba navesti razloga ali ustreznega pojasnila.

Revizorji Komisiji priporočajo, naj:

- pregleda zahteve EU v zvezi z nacionalnimi proračunskimi okviri in pri tem upošteva tudi mednarodne standarde in najboljše prakse,
- okrepi zagotovila glede delovanja proračunskih okvirov,
- izboljša sodelovanje z neodvisnimi fiskalnimi institucijami, da bi kar najbolj zmanjšala odstopanja med ocenami skladnosti,
- okrepi Evropski fiskalni odbor.

Pojasnila za urednike

Države članice obdržijo suverenost na področju proračunskih politik, vendar je treba te politike usklajevati, da bi preprečili negativno prelivanje in nevarnosti za monetarno stabilnost v euroobmočju. Komisija ocenjuje skladnost osnutkov proračunskih načrtov držav članic ter programov držav članic za stabilnost in konvergenco s fiskalnimi pravili EU.

Nacionalni proračunski okviri so ureditve, postopki, pravila in institucije, ki so osnova za proračunske politike, vključno s statističnimi podatki, napovedmi, letnimi proračuni, srednjeročnimi proračunskimi okviri, neodvisnimi fiskalnimi institucijami, fiskalnimi pravili in popravljalnim mehanizmom.

Posebno poročilo št. 22/2019 – Zahteve EU za nacionalne proračunske okvire je treba dodatno okrepiti, njihovo uporabo pa bolje spremljati – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU. Sodišče je pred to revizijo že preučilo preventivni in korektivni del Pakta za stabilnost in rast ter postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo
Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu
T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 552 224